

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 866/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti KOVOPROJEKT Bratislava, a. s., Ružová dolina 6, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Lászlóm Lengyelom, Ružová dolina 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 221/2014 a jeho uznesením z 29. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť obchodnej spoločnosti KOVOPROJEKT Bratislava, a. s., prijíma na ďalšie konanie.

2. Vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 221/2014 z 29. apríla 2014 odkladá do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti KOVOPROJEKT Bratislava, a. s., Ružová dolina 6, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 221/2014 a jeho uznesením z 29. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie vlastníckeho práva k špecifikovanému pozemku proti V. S. (ďalej len „žalovaný“). Svoju žalobu odôvodnil sťažovateľ tým, že bol založený zakladateľskou listinou z 15. apríla 1992 jediným zakladateľom Fondom národného majetku Slovenskej republiky (ďalej aj „Fond“). Predmetom nepeňažného vkladu Fondu do základného imania sťažovateľa mal byť aj predmetný pozemok, ktorý bol odovzdaný sťažovateľovi 1. mája 1992, vlastnícke právo sťažovateľa bolo do katastra nehnuteľností zapísané 19. apríla 1993. Vzhľadom na to, že tento stav trvá viac ako desať rokov, sťažovateľ zastáva právny názor, že vlastníkom predmetného pozemku sa stal 1. mája 2002 vydržaním.

V napadnutom konaní sťažovateľ podal aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia a navrhol, aby okresný súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa prevodu pozemku, ktorý je predmetom sporu. Svoj návrh odôvodnil tým, že pozemok, ktorý je predmetom napadnutého konania, je aj predmetom exekúcie, pričom súdny exekútor vydal upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom tohto pozemku, ako aj exekučný príkaz na vykonanie exekúcie jeho predajom. Vykonanie exekúcie by podľa sťažovateľa vyvolalo nevratný právny stav, navrátenie do predošlého stavu je v exekúcii vylúčené, preto by rozhodnutie súdu bolo v napadnutom konaní bezvýznamné. Podľa sťažovateľa jediným

dostupným právnym nástrojom pre neho je predbežné opatrenie, pretože nie je účastníkom exekučného konania.

Okresný súd návrhu sťažovateľa vyhovel a uznesením č. k. 5 C 61/2012-234 z 28. marca 2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k špecifikovanému pozemku do právoplatného skončenia napadnutého konania.

Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Co 221/2014-251 z 29. apríla 2014 tak, že uznesenie okresného súdu zmenil a návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je riadne odôvodnené, krajský súd „*nehľadajúc na písomné vyjadrenie... zo dňa 08. 01. 2013 a na jeho prílohy, na písomné dôkazy, ktoré... predložil v prílohe svojej žaloby a v prílohe svojho písomného podania zo dňa 10. 06. 2013 a ani na písomné vyjadrenie... zo dňa 28. 04. 2014 k odvolaniu žalovaného*“.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na obsah svojho podania z 8. januára 2013, v ktorom mal vyvrátiť tvrdenia žalovaného o tom, že sťažovateľ nebol oprávneným držiteľom predmetného pozemku po celú vydržaciú dobu, a tiež tvrdenie, že žalovaný sa už v inom súdnom konaní domáhal vydania predmetného pozemku. V tejto súvislosti uvádza:

«Vloženie predmetného pozemku do majetku (základného imania) sťažovateľa, ako nadobúdaci titul vlastníckeho práva sťažovateľa k nemu, jeho odovzdanie sťažovateľovi a vklad vlastníckeho práva sťažovateľa do katastra nehnuteľností, dostatočne opodstatňujú vnútorné presvedčenie sťažovateľa, že sa stal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Teda niet pochyb, že sťažovateľ sa stal oprávneným držiteľom predmetnej nehnuteľnosti.

Pred uplynutím vydržacej doby (t. j. do 02. 05. 2002) nebola držba predmetnej nehnuteľnosti prerušená a ani jej oprávnenosť nebola nijak spochybňovaná.

Žalovaný sa do uplynutia vydržacej doby nedomáhal vydanie predmetného pozemku. Naopak. V konaní pred Okresnom súde Bratislava II č. k. 16 C 37/95 a v odvolacích konaní pred Krajskom súde v Bratislave č. k. 13 Co 37/96 a 2 Co 46/03 (v ďalšom len „konanie o neplatnosti dražby“) robil také prejavy, ktoré sťažovateľa mohli v jeho dobromyseľnosti o tom, že mu predmetná nehnuteľnosť patrí, len utvrdiť.

V konaní o neplatnosti dražby sa žalovaný domáhal, aby súd predmetnú dražbu určil za neplatnú. Tvrdil, že jej predmetom mal byť aj predmetný pozemok. Pokiaľ predmetný pozemok do dražby nebol zahrnutý, trpí dražba ako právny úkon takou vadou, ktorá ho robí absolútne neplatným.

Žalovaný svoju žalobu svojím podaním zo dňa 25. 10. 1993 doplnil o ďalší petit, t. j. o uloženie povinnosti žalobcovi predať mu predmetný pozemok.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 27. 10. 1995, ktoré podal na okresnom súde Bratislava II v konaní č. k. 16 C 37/95 na s. 2 ako aj vo svojom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 12. 12. 1997 spis. zn. 16 C 37/95-203 na s. 3 uvádza: „... s ohľadom na petit žaloby, ktorým žiadame, aby odvolací súd určil, že právny úkon dražby je neplatný a preto na navrhovateľa neprešlo vlastníctvo k vydržanej veci“.

Právny zástupca žalovaného v odvolacom konaní č. k. 13 Co 37/96 na pojednávaní pred Krajským súdom v Bratislave súde dňa 05. 06. 1996 dal do pozornosti odvolacieho súdu, že v danom prípade je uplatnený nárok podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, t. j. určovací návrh na vyslovenie neplatnosti úkonu dražby ako aj rozhodnutie o tom, že na žalovaného neprešlo vlastníctvo predmetnej nehnuteľnosti.»

Sťažovateľ ďalej poukazuje na obsah svojho podania z 28. apríla 2014, v ktorom argumentoval tým, že dosiaľ sa žiaden súd nezaoberal otázkou, či nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku vydržaním. Hodnovernosť a správnosť údajov katastra môže vyvrátiť až právoplatné rozhodnutie súdu.

„Správnosť údajov katastra nehnuteľností, podľa ktorého výlučným vlastníkom predmetného pozemku je žalovaný, ešte nebola vyvrátená. Tento údaj musí rešpektovať a z neho vychádzať každý.

Nie je pravdou, že sťažovateľ oznámil Mestu M., že nie je vlastníkom predmetného pozemku a jeho vlastníkom je žalovaný. Nakoľko sťažovateľ ešte nemá právoplatné rozhodnutie súdu o tom, že je vlastníkom predmetného pozemku, oznámil Mestu M. iba skutočnosť, že podľa katastra nehnuteľností vlastníkom predmetného pozemku je žalovaný.

Vyššie uvedené argumenty odopreté relevantnými dôkazmi mali zásadný význam pre rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Napriek tomu sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí s nimi vôbec nezaoberal. Z tohto dôvodu uznesenie odvolacieho súdu je arbitrárne a nespĺňa požiadavky pre riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.“

Sťažovateľ poukazuje na znenie odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, pričom tvrdí, že z uvedeného odôvodnenia „nie je možné zistiť, akým postupom k tomuto svojmu záveru odvolací súd dospel... Úplne chýba popis myšlienkového postupu a úvah o tom, ako k tomuto svojmu záveru odvolací súd dospel.“

Postup krajského súdu pri odôvodnení napadnutého uznesenia je podľa sťažovateľa v rozpore s princípom rovnosti účastníkov, keďže „tvrdenia jednej strany (žalovaného) boli jednostranne prevzaté, zatiaľ relevantné argumenty sťažovateľa... k posúdeniu rozhodujúcej otázky: či sťažovateľ dostatočne osvedčil svoj nárok, nie sú v ňom vôbec spomenuté a vyhodnotené. Odvolací súd postupoval takto napriek tomu, že tvrdenia žalovaného vôbec nevyplývajú z ním predložených dôkazov alebo nie sú podložené žiadnym dôkazom.“

Sťažovateľ tiež poukazuje na rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III, krajského súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktoré uvádza krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, pričom v sťažnosti argumentuje:

„Z týchto rozhodnutí vyplýva jedine to, že sa žalovaný stal vlastníkom predmetného pozemku dňom 29. 11. 1991. Táto skutočnosť nevyklučuje tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého sa sťažovateľ stal z titulu vydržania vlastníkom predmetného pozemku dňom 01. 05. 2002.

Otázku, či sťažovateľ nadobudol k predmetnému pozemku vlastnícke právo vydržaním, ani jedno z týchto rozhodnutí nevyriešil, a to ani ako o predbežnú otázku.

Sťažovateľ zastáva názor, že súd poruší právo na spravodlivý proces aj vtedy, ak svoje rozhodnutie oprie iba o púhy odkaz na iné súdne rozhodnutia, a to bez toho, aby aspoň stručne naznačil, ako bola predmetná právna otázka vyriešená.

V predmetnom konaní (t. j. v konaní č. k. 5 C/61/2012 pred Okresným súdom Pezinok) sa sťažovateľ domáha určenia svojho vlastníckeho práva k predmetným pozemkom z titulu vydržania. Odvolací súd mal vo svojom uznesení aspoň stručne uviesť, ako bola otázka: či sťažovateľ nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku vyriešená (rozhodnutá) vyššie uvedenými rozhodnutiami súdov.“

Sťažovateľ tiež nesúhlasí s právnym záverom krajského súdu o tom, že neosvedčil reálnu hrozbu ujmy, ktorej by bolo možné predísť nariadením predbežného opatrenia a tiež s výkladom a aplikáciou § 134 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na závery najvyššieho súdu, ktoré uviedol vo svojich rozhodnutiach, pričom uvádza:

«Účelom a zmyslom ustanovenia § 134 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. je dať nástroj právnej ochrany osobe, ktorá nie je účastníkom exekučného konania ale vedie spor voči povinnému o určenie svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom exekúcie. Tento právna ochrana spočíva v zákaze predat' nehnuteľnosť na dražbe v rámci exekúcie pred ukončením sporu o jej vlastníctve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení zo dňa 13. 10. 2011 spis. zn. 3 MCdo 20/2010... vyslovil záver, že žaloba o vylúčenie veci z exekúcie nebráni predaju tejto veci na dražbe exekútorom.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 06. 2008 spis. zn. 4 M Cdo 22/2007... „Zákaz vykonania exekúcie predajom nehnuteľností, pri splnení zákonom stanovených podmienok, je výnimkou z inak všeobecnej povinnosti súdneho exekútora vykonávať exekučnú činnosť. Táto výnimka musí byť formulovaná a aj vykladaná jednoznačne tak, aby nevznikali pochybnosti o tom, či tu je daná prekážka pre výkon exekučnej činnosti. Inak by totiž mohol byť zmarený účel vykonávania exekúcie. Tejto požiadavke zodpovedá doslovný jazykový výklad, podľa ktorého zákaz vykonania exekúcie

predajom nehnuteľností možno spájať len s predbežným opatrením, ukladajúcim povinnému zdržať sa prevodu vlastníckeho práva, vydaným v konaní o určovacej žalobe, predmetom ktorej je určenie vlastníctva k exekvovanej veci“.

Z doslovného jazykového výkladu citovaného ustanovenia exekučného poriadku plyní, že zákaz uloženým nariadeným predbežným opatrením platí bez ohľadne na to, kto realizuje predaj dotknutej nehnuteľnosti.

Z ustanovenia § 134 ods. 2 exekučného poriadku ani v spojení iným zákonným ustanovením nevyplýva žiadne časové obmedzenie a nie je možné vyvodiť z neho taký záver aký urobil odvolací súd, t. j. že toto ustanovenie „má na mysli nemožnosť výkonu exekúcie na majetok zastabilizovaný už pred začatím exekučného konania“.

Právne závery, ktoré odvolací súd z ustanovenia § 134 ods. 2 Exekučného poriadku vyvodil sú zjavne arbitrárne a logicky z neho ani nevyplývajú. Odvolací súd tak odchyľil od tohto ustanovenia, že zásadne poprel jeho účel, podstatu a zmysel.»

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva spoločnosti KOVOPROJEKT Bratislava a. s... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 04. 2014 spis. zn. 4 Co 221/2014-251 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave... zo dňa 29. 04. 2014 spis. zn. 4 Co 221/2014-251 sa zrušuje a vec Krajskému súdu v Bratislave vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľova na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu z 29. apríla 2014. Svoj návrh odôvodňuje takto:

„Vydaním uznesenia Krajského súdu v Bratislave 29. 04. 2014 spis. zn. 4 Co 221/2014-251 uznesenie Okresného súdu Pezinok zo dňa 28. 03. 2014 spis. zn.

5C/61/2012-234 stratilo svoje účinky a tým bol vytvorený právny stav, že exekútor môže bez ďalšieho predat' predmetný pozemok na dražbe. V prípade predaja predmetného pozemku inej osobe na dražbe v rámci exekúcie by pre sťažovateľa kladné rozhodnutie Ústavného súdu nemalo žiadny účinok voči osobe, ktorá vlastnícke právo k predmetnému pozemku nadobudla na dražbe.

Preto reálne a bezprostredne hrozí vznik ujmy sťažovateľovi a tým aj zmarenie účelu konania o jeho ústavnej sťažnosti.

Sťažovateľ má za to, že námietky vznesené ním v jej ústavnej sťažnosti sú náležite odôvodnené a v tejto fáze konania pred Ústavným súdom sa ukazujú ako správne.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

II.1 K prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sťažnosť spĺňa ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovené predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, a preto podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K návrhu na vydanie dočasného opatrenia

Sťažovateľ sa tiež domáha, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 221/2014 z 29. apríla 2014 na účely zabránenia súdnemu exekútorovi predat' predmetný pozemok na dražbe v rámci exekúcie. V prípade predaja predmetného pozemku na dražbe v rámci exekúcie by kladné rozhodnutie ústavného súdu nemalo účinok voči osobe, ktorá vlastnícke právo k pozemku nadobudne na dražbe.

Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Podľa § 52 ods. 4 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie možno zrušiť aj bez návrhu, ak pominú dôvody, pre ktoré sa nariadilo.

Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti právoplatného uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 221/2014 z 29. apríla 2014 a dospel k záveru, že tento návrh nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014